

Ooperi saatel läbi elu

“Ooper on täiskasvanute muinasjutt, sellisena seda võtta tulekski,” ütleb personali- ja teenindusjuht Malle Heerde (50), keda ooperiarmastus on saatnud põhikoolist peale.

TEKST: MONICA RAUD
FOTOD: MONICA RAUD, PILDIPANK 123
TÄNAME RAHVUSOOPERIT ESTONIA

Koolis käis tallinlanna Malle kunstiklassis, kus tuli õpetajate utsitusel kirjutada näituste ja teatrilavastuste retsensioone. Ta on tänulik õpetajaile, kes temasse juba varases nooruses kunsti- ja kultuurihuvi süstisid. Klassiekskursiooni ajal käidi koos isegi Vilniuse ooperiteatris. Siiani on naisel meeles ka ühiselt vaadatud Giuseppe Verdi ooper “La traviata”, millest saigi alguse Malle huvi ooperi vastu. Nii kujunes naisel juba koolipõlves väike ooperi- ja kontserdihuviliste sõpruskond, kellega praeguseni etendusi nautimas käiakse. “Hea, et on selline selts-

kond, kellega käia. Koos on ikka toredam kui ükski,” kiidab Malle, kel praeguseks nähtud-kuuldud umbes 50 erinevat ooperit, kuid ühtekokku mitusada lavastust. Tema CVs on hobi nimekirjas ooper esimesel kohal, eelistatum bridžist ja tennisest, kuid asjatundjaks ta end siiski ei pea. Üksnes kuulajaks ja nautlejaks.

Kõnealuse ooperifännide põhituumiku moodustavad kolm-neli daami, kellega aegajalt liitub veel mõni. Kui keegi neist mõnd huvipakkuvat üritust märkab, annab ta kohe teistele teada, et koos plaane teha. “Meie seltskonna ühine lemmik on Richard Wagner,” teatab Malle, keda paelub selle

saksa helilooja muusika sügavus, emotsionaalne, pingeline ja kulgev loomus. Võrdne roll on nii orkestril kui vokaalil. "Meie eluunistus on minna Saksamaale Wagnerile pühendatud Bayreuthi festivalile. Sinna on pea võimatu pileteid saada, kuid oleme selle endale eesmärgiks seadnud."

Kodus ja võõrsil

Etendusele satub Malle umbes kord kuus, mõnikord sagedamini. Päris kõigenauleja ta ei ole, valikuid tuleb ikka teha. On juba päris tavaline, et sünnipäevaks kingitakse talle ooperipileteid. Estonia teatri ooperilavastustest on ta näinud kõiki, ka Riia kaunis ooperimaja on saanud armsaks. "Traviata" olen näinud vist kümme korda, Wagneri "Parsifali" või "Nibelungi sõrmust" võin üha uuesti vaadata. Igal võimalusel olen nautinud Tšaikovski "Jevgeni Oneginit", vene ooper mulle meeldib," räägib Malle. Aga näiteks Georges Bizet' "Carmen" on tema jaoks nüüdseks juba natuke liiga kerge.

Esinejailgi on suur tähtsus: kui lavale astub maailmakuulus staar, läheb Malle kindlasti kohale, olenemata etenduvast teosest, ning ka 60eurone pilet ei tekita sel juhul meeletu häärmi. Oma kõige lemmikuid artiste on ta siiani näinud vaid ekraanil: need on briti bariton Simon Keenlyside ja saksa tenor Jonas Kaufmann ning ameeriklanna Renée Fleming ja venelanna Anna Netrebko, mõlemad sopranid. "Eestist on Ain Anger super!"

Neli hooaega on Eesti ooperisõpradel olnud võimalus saada osa kuulsast New Yorgi Metropolitan Opera etendusest, seda otseülekannetena Coca-Cola Plazas asuvas kinos. "13 euro eest tuleb maailmaklass koju kätte," rõõmustab Malle. "Alguses arvasin, et kinos ei saa ometi ooperit vaadata, aga see on osutunud väga toredaks." Samas pole mõtet end lille lüüa: ülekanDED on pikad ja istuda tuleb, mantel süles. Kinoulekande eelis on võimalus näha laval toimuvat suuremalt, boonuseks on intervjuud esinejatega ning lavatagune elu.

Päril etendusele minnes on ometi tore nautida pidulikku atmosfääri. Malle sõpruskond on koos käinud näiteks Veronas Verdi ooperipäevadel ning Toscanas Puccini festivalil. "Välismaale minnes kasutan alati võimalust ooperis käia, kui vähegi seltskonda on," kostab naine. "Itaalias

Puccini etendustel nautisin juba ainuüksi seda, kuidas vanemad proudad, pidulikud ja kalliskividega ehitatud, mööda punast vaipa ooperit vaatama sammusid. Kõik see tekitas nii erilise tunde." Kui oleks rohkem raha, käiks Malle välismaal ooperis sagedamini. La Scala ja Metropolitan alles ootavad avastamist. Ta mõtiskleb, et peaks oma puhkusreise senisest enam siduma sihtkohtades etenduvate ooperilavastustega, kuigi suvisel ajal on neid raskem leida.

Peale iga-aastase Estonia aastalõputkontserdi külastab Malle tingimata ka Saaremaa ooperipäevi, kavandab selleks ajaks puhkusegi. Vaid kaks korda on vahele jäänud. "Saaremaal on alati tore, sest mu ema oli sealt pärit ja ma veetsin lapsena saarel palju aega," lausub ta. Kuigi ooperilavade suur austaja ta ei ole, sest need kipuvad veidi kommertslikud olema. Teatud laulude puhul võib mürki võtta, et need kindlasti kõlavad, rahvale ju meeldib. Tore on see, et ooperipäevadel kohtab publiku seas üpris palju mehi, keda muidu on ooperisaalides vähevõitu. Rohkem võiks olla etendustel ka lapsi, et kasvaks peale uus põlvkond kuulajaid. Tänuväärt on seegi, et

Alguses arvasin, et kinos ei saa

ometi ooperit vaadata, aga see

on osutunud väga toredaks.

Saaremaa etendused enam lageda taeva all ei toimu. Malle kõige kohutavam ooperielamus oli kord Pärnus, kus lausvihm rikkus ära muidu suurepärase Kiri Te Kanawa etteaste.

Etenduste lummus

Kui ooperisõpruskond kellegi juures kodus kokku saab, vaadatakse jutuajamise kõrvale kindlasti ka ooperit, midagi kergeimat. Kamba peale on salvestisi esinduslik valik. "Kord küsis meid parajasti võõrus-

tava sõbranna mees, et kui kaua me oma ooperit vaatame. Siis ta teab, millal koju tagasi tulla. Nii et jah, meestes ei ole me suutnud ooperihuvi tekitada," nendib Malle.

See ei tähenda, et naine teistsugust muusikat ei kuula, sõnalavastusi vaata-

tamas ei käi või oma külalistele vaid ooperiaariaid ette mängib. Aga näiteks ooperid ja muusikalid talle kohe sugugi ei meeldi. Pole tema maitse. Balleti vastu pole Mallel aga midagi ning varem käis ta palju ka sümfooniakontserte kuulamas ja tahaks neile sagedamini jõuda edaspidigi.

Ooper on aga tema meelest täiskasvanute muinasjutt.

See võib olla traagiline,

kuid ka koomiline ja naerutav. Kui etendus on olnud hea, on Mallel pärast seda väga hea tunne. Rahulolu. "Õnnetunne on vist vale sõna, aga ooper lummab mind, pakub mulle heaolutunnet," otsib ta sõnu. Kõige tähtsam on tema jaoks vokaal, muu on andeksantav. Ideaalis tuleb etenduse ajal kanaanahk ihule. "Ja tuttavate ooperite puhul on väga mõnus oodata oma lemmikaariaid, vahel nende pärast lavastust vaadata lähedki." Juhtub sedagi, et etendus valmistab pettumuse – siis võtab Malle seda silmaringi laiendava kogemusena. Mõnikord pöördub aga eelarvamustega vaatama mindud lavastus hoopis positiivseks üllatuseks.

Ooperiga tutvuse tegemiseks sobivad Malle arvates väga hästi Metropolitan Opera kinoülekanded. Muusikaliselt pakub kindlasti elamuse "La traviata". Neile, kes soovivad klassikalise muusikaga tutvust teha, soovitab ta alustuseks vaadata Tšaikovski imeilusaid ballette või kuulata tema klaverikontserti nr 1, samuti Mozarti keelpillimuusikat. "Või Chopini klaverikontserti – ma ei kujuta ette, et see kellegi meeldida ei võiks." Esimesed elamused on olulised, sest kui need pole positiivsed, võib huvi raugeda. •

